

Redaktör: Lars Rombo

Nr 398, utskrivet v 39 2023

Kära läsare:

Nu är hela den stora fliken 7 på reserådet uppdaterad och kommer att läggas in på hemsidan inom kort.

Fråga: En man 65 år tillbringar flera månader i Thailand (Korat) varje år. Åker igen den 10 januari 2024. Önskar vaccin mot dengue. Skulle du rekommendera honom Qdenga?

Svar: Han hinner med två doser. OK att ge om han vill men det saknas helt studier i denna åldersgrupp och du måste informera honom om detta.

Fråga: Har en kund som fick Engerix-B i september 2007 och dos 2 i december 2007. Han fick även Havrix sept 2007 en dos. Hur tänker vi med fortsatt vaccination? Räcker det med att fylla på med en dos Havrix och Engerix-B för att få ett fullgott och långvarigt skydd eller kan man ge en dos Twinrix?

Svar: Inte börja om. En dos med hepatit B-vaccin + en dos hepatit A-vaccin är enklast. Annars behöver du två doser Twinrix för komplett skydd mot hepatit A.

Fråga: Fråga kring gula febern-vaccin till Ecuador. Kund ska resa Ecuador, kommer att vistas i Amazonas och Galapagos. Enl henne inget krav från på vaccinering längre, vet du något om detta? När jag tittar på gula febern-kartan kommer hon till viss del att vistas i dessa områden, hur skulle du rekommendera?

Svar: Hon behöver vaccin för Amazonasdelen.

Fråga: När kan man ge Shingrix efter att ha haft bältros?

Svar: Ingen fast regel finns och det är olika i olika länder. Kortaste tiden till ny attack som rapporterats är 60 dagar men det är sällsynt - i regel flera år. Problemet är att kunderna ofta vill ha vaccinet så snart som möjligt. Ger du två månader efter att förra attacken startade är du

tidigt ute men vill kunden ha så OK. Annars kan du vänta 6-12 månader...

Fråga: Upp till vilken höjd över havet trivs Aedesmyggan? Spelar roll för att ta ställning till indikation för denguevaccin vid vandringsresa i Nepal. Utveckla gärna!

Svar: Jag vet inte säkert - myggan är framför allt temperaturberoende så det får inte bli för kyligt. Sannolikt ingen risk för din kund.

Fråga: Sjuksköterskestudent ska göra praktik i Uganda i 4 veckor. Ska vara både inom sjukhus och primärvård. Numera vaccineras inte sjuksköterskeelever mot TBC. Din åsikt förut var att de som åkte på utlandspraktik skulle vaccineras mot TBC. Vad tycker du nu?

Svar: Visserligen kort tid men jag skulle gärna ge BCG. Tillägg: Olika uppfattningar om detta i redaktionen

Fråga: Stämmer det att om man börjat vaccinering (grundschema) med Encepur, så kan detta bytas ut mot FSME men att ni då rekommenderar att man fullföljer resten av programmet med FSME då och inte bytte tillbaka?

Svar: Ja, så var det en gång i tiden men nu tycker jag att det är viktigare att man får sina doser och då kan en liten skillnad mellan vaccinerna inte bli hinder i vägen

Fråga: Jag har en man som är 63 år och som regelbundet är ute och reser minst 6 månader/år, då ofta i länder som har Denguefeber. Han önskar vaccinera sig mot Denguefeber, hur gör jag här, pat är ju över 60.

Svar: Du kan ge honom Qdenga efter information om att studier saknas i hans åldersgrupp. Sannolikt fungerar det till en del...

Fråga: Jag har ett ungt par som ska backpacka i nästan hela Sydostasien cirka 7-8 månader, de åker 4/10. De kommer att ta Qdenga första dosen

två veckor före avresa. De undrar om de kan ta den andra dosen vaccin i t ex Thailand med deras vaccin? Hur fungerar det?

Svar: Jag vet inte hur det är med Qdenga och Thailand. Eftersom de inte har tagit någon dos än så länge och inte hinner med två doser skulle jag inte prioritera Qdenga...

Fråga: Vi har en kund på cirka 55 år som fick tre doser TBE-vaccin 2022. Hon drabbades av bröstcancer och har genomgått en tuff behandling med cytostatika och cellgifter som avslutas nu i oktober. Hon vill gärna fylla på sin 4:e dos nu och vi undrar om det räcker med en dos eller har behandlingen påverkat hennes tidigare vaccinationer?

Svar: Eftersom hennes behandling fortfarande pågår är det rimligt att ta en extra dos.

Tillägg: Ja eller så väntar man till våren när cellgiftseffekten är ur kroppen och fästingarna börjat bli aktiva igen (visserligen fortfarande aktiva men säsongen är förhoppningsvis kort)

Fråga: Jag har en kvinna född 1955 som har haft bältros flera ggr och den senaste gången var för cirka 5-6 år sedan. Har fortfarande neurologiska smärtor i lumsken och bak i låret + lite utslag som kommer upp var 3:e eller 6:e månad. Kan man ge henne Shingrix?

Svar: Kvarvarande symtom beror sannolikhet inte på bältros men vill hon ha Shingrix ändå så får hon. Tillägg: Mer än 2 attacker av bältros är utomordentligt sällsynta hos immunkompetenta = detta är inte bältros

Fråga 1: Arbetar med flyktingar, bl a från meningokockbältet. En kund har fått Boostrix för två veckor sedan, planerat vaccinering för Menveo kommande dagarna. I din instruktion (pärm 1) står det att man inte bör ge DiTe månaderna (hur många är det?) innan Menveo. Jag har alltid gått efter huvudregeln att alla typer av inaktiverade vacciner kan ges i kombination med andra inaktiverade och levande försvagade vacciner samtidigt och oavsett intervall mellan doserna. Hur ska jag tänka här? Riskerar svaret av Menveo att bli sämre? Ska resa om cirka 6 veckor.

Fråga 2: Hur ser du på vaccinering för meningokocker av en 7-åring. Inga direkta riskfaktorer eller långvarig resa planerad men stark oro hos förälder för sjukdomen efter uppslag i media. Bör man i så fall boostra barnet var 5:e år?

Svar 1: Förstår din fråga. Det är så att Menveo och Nimenrix (nytt) har ett adjuvans som är en del av stelkramps-vaccinerna och man ser något sämre effekt av dessa om man nyligen har tagit ett vaccin med skydd mot stelkramp. Helst väntar du en tid - kanske 3 månader men behövs vaccinet inför resa så ge.

Svar 2: OK att vaccinera någon som är sju år om föräldrar är oroliga. Booster inte nödvändigt eftersom barnet inte har någon riskfaktor.

Svar på förra månadens fall:

Fråga: Jag har en kvinna på 56 år som ska resa till Indien en vecka 9/9. Hon har vaccinerats 2012 med tre doser Twinrix. Hon har i våras tagit prov som visar att hon ej har antikroppar mot hepatit A el B.. Hon vill själv ha ytterligare en dos Twinrix innan avresa. Är det klokt att börja så och att hon själv kollar upp immunitet efter en månad.

Svar: Så länge sedan hon fick sina doser att titrar kan ha försvunnit. Enklarest att ge en dos vaccin och kolla titrar efter en månad.

Månadens fall:

Fråga: Jag har fått ordination från specialistvården på att ge en dos Apexxnar (att vaccinera gratis på vårdcentralen) till en pat som fått cochleainplantat. Skall pat ha Pneumovax två månader efter? Hon har aldrig vaccinerats mot pneumokocksjukdom tidigare.

Senare Svar: Bra fråga där det inte finns något säkert svar. Jag skulle avstå eftersom redan Apexxnar innehåller alla utom tre av serotyperna i Pneumovax.